

VÉRTES-GERECSE

Aktiv
Magyarország

Erdei Vándor
ÚTIKALAUZ

Személyes adataim

Név:

Iskola:

Vándortáborom időpontja:

KEDVES ERDEI VÁNDOR, ÜDVÖZLÜNK A VÉRTESBEN ÉS A GERECSÉBEN!

Az előtted álló hét nap az erdő titkainak és értékeinek megismerésével telik majd. Nagyon reméljük, hogy olyan élményben lesz részed, amely élethosszig összeköt a természet szeretetével és védelmével. Az Erdei Vándortábor Programot azért hívtuk életre, hogy minél több fiatal személyes tapasztalatokat szerezhessen a magyar erdőkről, testközelből találkozhasson mind azzal, amit a természetismeret, a biológia vagy a földrajz órán tanult. Nem túlzás azt mondani, hogy a változó klímában az erdők az egészséges természeti környezet, és így az emberiség fennmaradásának egyik zálogát jelentik. Ismerd meg tehát értékeit, és váljon életed részévé ezeknek az értékeknek a védelme!

Vérteserdő Zrt. a Vértes és a Gerecse hegységek, valamint a Császári-dombság és a Bakonyalja tájegységeken, mintegy 46200 hektár erdőterületet kezel. Az erdő- és vadgazdálkodás évszázados szaktudásra, tapasztalatra és hagyományokra épül. Egyensúlyt teremtve a hagyományos – tartamos és fenntartható – erdőgazdálkodási, valamint ökoturisztikai feladatok között. Jó szívvel ajánljuk a gyönyörű környezetben kikapcsolódni vágyóknak a Vértes és a Gerecse sokszínű természeti és műemléki látványosságait, melyek megőrzése, fenntartása és fejlesztése kiemelt fontosságú az erdőgazdaság számára. A vándortábor e vidék sokszínűségébe enged betekintést.

Érezd magad otthon az erdei vándortábor varázslatos világában! Fedezd fel az erdő rejtett kincseit, élvezd a természet nyugalmát és szépségét, majd térj vissza hozzánk minél hamarabb egy újabb felejthetetlen kalandra!

Országos Erdészeti Egyesület és a Vérteserdő Zrt.

Az útvonal felelőse, aki a tábor időtartama alatt szükség esetén hívható:

Ruff Tünde | ruff.tunde@vertour.hu | 06 30 651 3998

A Vértesi Erdei Vándortábor útvonal erdész házigazdája a **Vérteserdő Zrt.**

2800 Tatabánya, Dózsakert u. 63. | 06 34 316-733 | titkarsag@verteserdo.hu | verteserdo.hu

Az Erdei Vándortáborok szervezője az **Országos Erdészeti Egyesület**

1021 Budapest, Budakeszi út 91. | 06 1 201 6293 | info@erdeivandor.hu | erdeivandor.hu

TÚRÁZNI CSAK OKOSAN, SZÉPEN!

Az alábbiakban összefoglaljuk az erdőjárással kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat, hogy saját és társaid érdekében minden erdei vándor gondos és körültekintő turista-ként léphessen be az erdőbe. Ne feledjük: az erdő állatok és növények ezreinek élőhelye, otthona, ezért viselkedjünk benne jó vendéghez illő, kellő tisztelettel!

Tájékozódás

A biztonságos túrázás legfontosabb eleme a jó tájékozódás. Bár sokaknál lehet digitális eszköz (pl. GPS, mobil applikáció), az út során mindig legyen nálunk **papíralapú turistatérkép**, hiszen nincs mindig elég erős jel, vagy lemerülhet az eszközünk akkumulátora. Ismerjük meg a turistatérképek jelzéseit! Az Erdei Vándortáborok legnagyobb részben **jelzett turistaúton** haladnak, így a jelzéseket követve eljutunk a napi célunkig.

- A jelzéseknek négy alapvető színe van: **a kék, a piros, a sárga és a zöld**. Ezeket a térképek legtöbbször a szín nagy kezdőbetűjével jelölik (K, P, S, Z).
- A jelzések alaptípusa a **sáv**, ami az egyes színekben így néz ki:
- **Kereszt** jelzéssel általában a sáv jelzéseket összekötő, vagy a településekhez átkötő utakat jelölik. Így néz ki például a kék kereszt jelzés:
- **Háromszög** jelzéssel a hegycsúcsokra vagy kilátókhöz vezető utakat jelölik. Ilyen például a piros háromszög jelzés:
- A **négyzet** jelzés a sáv jelzésekről leágazó, fontosabb helyre (pl. szálláshelyre) vezető utakat jelölik. Például a sárga négyzet:
- **Kör** jelzéssel a forrásokhoz, kutakhoz vezető utakat jelölik. Így néz ki például a piros kör jelzés:
- **Omega** jelzés jelöli a barlangokhoz vezető utakat, mint például a sárga barlang jelzés:
- Az **L alakú** jelzés a romokhoz, műemlékekhez vezető utakat jelöli, mint például a piros L jelzés:
- A **Mária Út** egy Közép-Európán átívelő zarándok- és turistaút-hálózat. Ennek útvonalát jelöli különböző színekkel ez a jelzés:

Mire figyelj a táborhelyen?

- Egy nyár alatt erdei vándorok száza fordulnak meg a táborhelyeken, ezért mindenkit arra kérünk, hogy **olyan állapotban hagyja a táborhelyét, amilyen állapotban át szeretné venni!**
- **Ha a felszereléseden bármi igazítanivaló van**, vagy meg kell szárítani az elázott ruháid, az érkezés után minél hamarabb láss hozzá, mert a reggeli indulás előtt nem biztos, hogy lesz rá időd!
- Továbbindulás előtt gondosan pakoljatos be és ellenőrizzétek a felszereléseket, hogy **semmi fontos dolog ne maradjon hátra!**
- **Tűzet csak a kijelölt tűzrakóhelyeken szabad gyújtani!** Tűzrakás előtt tájékozódjatok a vándortábor vezetőjétől, hogy nincs-e érvényben tűzgyújtási tilalom, a tilalom ugyanis a kijelölt tűzrakóhelyekre is vonatkozik!
- **Legyen ez az év legzöldebb hete!** Tartsátok be a kiadvány hátoldalán olvasható javaslatokat, és találjátok ki további vállalásokat a környezet védelme érdekében!

Mire figyelj útközben?

- A kirándulás ütemét a legkisebbek, illetve a gyengébb állóképességűek haladásához igazítsuk! **Soha ne hagyjuk magukra a tapasztalatlanabb társainkat – még viccből sem!**
- Az erdőterületen előforduló kullancsok elleni legjobb védekezés a megfelelő öltözet (zárt cipő, hosszúnadrág), és a különböző riasztószerek használata. Egyes kullancsok által terjesztett betegségek ellen védőoltással is lehet védekezni. Kirándulás után mindig vizsgáljátok át magatokat!
- **Természetvédelmi területen** tilos a növények és az állatok, valamint azok élőhelyeinek veszélyeztetése vagy elpusztítása!
- Az erdő természeti értékeit mi, emberek veszélyeztetjük a legjobban. Ezért az út során **ne térjete le a kijelölt turistautakról!** A felesleges taposás ugyanis évtizedekkel visszavetheti a fiatal erdők növekedését, elpusztítja a védett növényeket és azok élőhelyeit.
- És végül a legfontosabb: **figyelj a társaidra**, hogy együtt, közös élménnyel, vidáman válhassatok erdei vándorokká!

1. nap

MÓR – CSUKA-FORRÁS

Útvonal: Mór – Török-sánc – Csuka-forrás

Napi útvonalhossz: 9,2 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 262 m/157 m

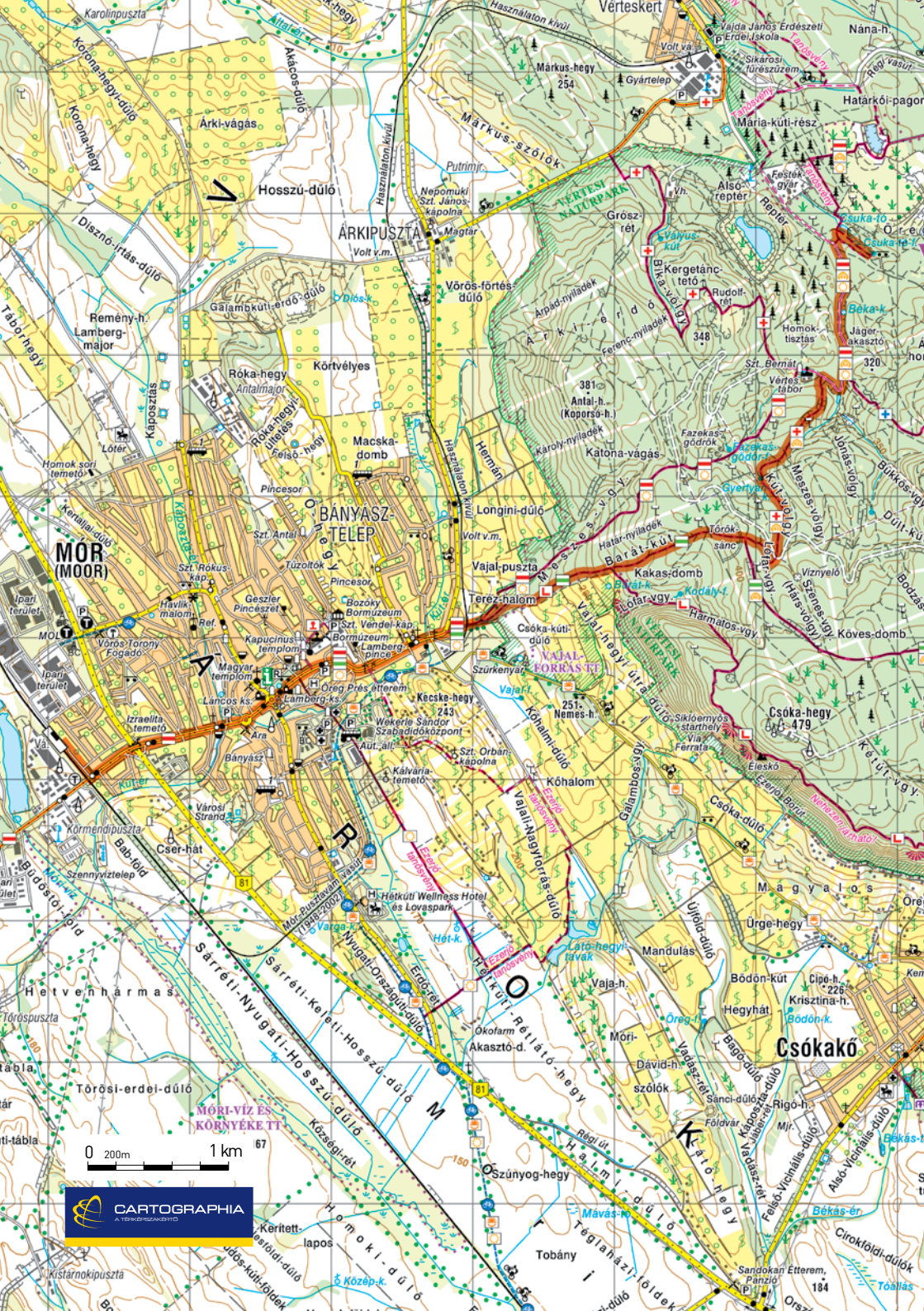
(Választható program: erdőpedagógiai foglalkozás)

Akár vonattal, akár busszal érkeztek Móra, a város főútján haladó jelzésen kell elhagynotok a települést keleti-északkeleti irányban. Ha van kedvetek, indulás előtt egyetek egy fagyit– hiszen miután elérték az erdőt, a következő ilyen alkalomra csak egy hét múlva lesz lehetőség! Az első napi túra jó bemelegítésül szolgál, szintkülönbségek is lesznek benne. Az erdőben már a jelzésen kell haladnotok, amely elvezet a Török-sánc mellett. Azt elhagyva a jelzésre álltok rá, amelyen elérhető a makadámút, majd ismét a jelzésre fordultok DK-re kanyarodva. Ezt követve értek el a tábor. Az útvonal érinti az úgynevezett Jágerakasztót, az útról is látható a rendhagyó módon összenőtt két fa. A táborfoglalás után felfedezhetitek a közeli Csuka-tó és Kék-tó élővilágát.

(Csuka-forrás táborhely: nomád sátoztábor, hidegvizes fürdési lehetőség, vezetékes víz nincs, vezetékes áramvételi lehetőség nincs, wifi nincs, mobil térerő korlátozott, értékmegőrző konténer biztosított)

Kék-tó

Tudtad?

Vértes-hegység – A Dunántúli-középhegység része. A földrajzi definíció szerint nem is hegység, mivel a legmagasabb csúcsa (Nagy-Csákány, 487 méter) sem haladja meg az 500 méteres tengerszint feletti magasságot. E néhány méter hiányzó szintkülönbség ellenére helyenként a szaggatott felszíni formáknak, a mély szurdokvölgyeknek és a sziklakibúvásos kopároknak köszönhetően igazán vadregényes hegység képét mutatja. Nevét a legenda szerint onnan kapta, hogy I. András királyunk seregei 1050-ben megfutamították III. vagy Fekete Henrik német-római császárnak az országba betört hadait. Az egykori főváros, Székesfehérvár falai alól fejvesztetten menekülő német katonák a hegyek közé érve elhajgálták a vértjeiket, hogy gyorsabban eliszkolhassanak az őket lovakon üldöző magyarok elől. A szerteszét heverő páncélok után lett a hegység neve Vértes.

Csuka-tó

Török-sánc – A hegység öt ismert kővára mellett a móri község határában egy késő bronzkori vagy kora vaskori földvár sáncai láthatók. A népi elnevezés ellenére a törökökhöz semmi köze az egykori erődítménynek. Jelentős feltárások ugyan nem történtek itt, mégis előkerült néhány római kori téglatöredék a földből. Akkoriban, a római korban feltehetőleg tégláégetés folytatható a területen. A közelben több helyen jó minőségű agyaglelőhely található. A Fazekas-gödrök és a Gerencsévár elnevezés arról árulkodik, hogy a fazekasipar a későbbiekben is jelentős volt a térségben.

Jägerakasztó – Két egymás mellett álló és összenőtt cserfát emleget a népi nyelv ezen a néven. A szájhagyomány szerint még a grófi időkben a rabsicok (orvvadászok) a lábánál fogva lógattak fel e helyütt egy, a gondjaira bízott erdőt nagyon lelkiismeretesen védő erdészt.

Kakukkfű – A táborhely területén fellelhető gyógynövény. Fertőtlenítő gyógytea készíthető belőle, mely megvéd a betegségektől és hosszabbítja a sejtek életét. Kiváló immunerősítő. Vérbőséget fokozó hatása miatt javítja a vérkeringést.

Illatos fűszer- és gyógynövényünk, a kakukkfű

A híres Jägerakasztó

2. nap

CSUKA-FORRÁS - SZENTGYÖRGYVÁR

Útvonal: Csuka-forrás – Szentgyörgyvár

Napi útvonalhossz: 7,1 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 67 m/57 m

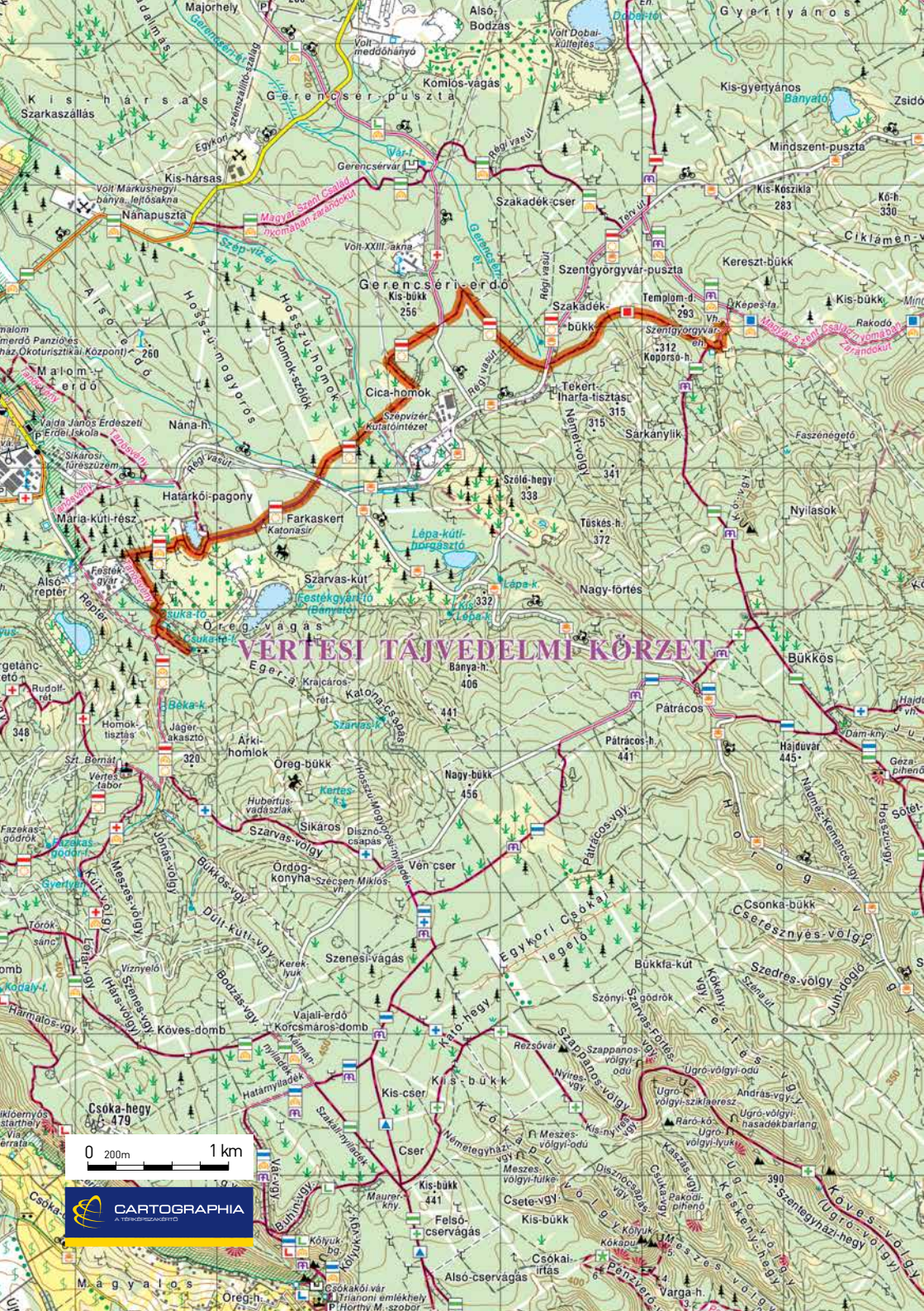
(Választható program: tűzrakás, szalonnasütés)

A második nap a Csuka-forrástól egy nem túl megerőltető menettel juthattok el Szentgyörgyvárra. A , , jelezte útvonal átvág egy azonális bükkösön (a bükkövezeten kívül található bükkös), ahol megláthatjátok, milyen az úgynevezett természet-szerű erdőgazdálkodás: matuzsálemi korú fák között sűrűn állnak a fiatal egyedek, amit a szaknyelv újulatnak nevez.

(Szentgyörgyvári táborhely: a vadászház udvarán, az erdőgazdaság telepítette gyümölcsös mellett található, körülkerített, kiépített sáttábor, melegvizes fürdési lehetőség, vezetékes vízvételi lehetőség, vezetékes áramvételi lehetőség van, wifi nincs, mobil térő korlátozott, az értékmegőrzés biztosított).

Ösbükkös

0 200m 1 km

CARTOGRAPHIA
A TERVEZÉS MŰVÉSZETE

Tudtad?

AGANCOSOK A VÉRTESBEN ÉS A GERECSÉBEN

Dámszarvas – Laza állományszerkezetű, lombos vagy lombegyes erdők vadja. Szereti a kisebb, nem összefüggő, ligetes, gazdag aljnövényzetű erdőt, különösen, ha azok réteggel, mezőgazdasági területekkel váltakoznak. Társas viselkedése fejlett, évszaktól függően változó ivari- és korösszetételű csapatokat alkot. Szaporodása az ún. barcogás, mely októberben van. Ilyenkor a bikák 10-20 cm mélységű barcogóteknőt kaparnak maguknak a talajba, amelyet vizelettel is megjelölnek. A barcogási időszakban ennek a közvetlen közelében tartózkodnak, hallatva nem túl erős, horkolásszerű hangjeleiket. Hazánkban elsősorban a dombvidéki jellegű tájakon találja meg a számára ideális élőhelyet. Ezeken a helyeken állományai igen jó minőségűek, jelentős eszmei és gazdasági értékkel bírnak. A dám által okozott kár túltartott állományai esetében jelentős, de országosan létszáma és testméretei miatt elmarad a gímszarvasétól.

Gímszarvas – Magyarország legnagyobb testű kérődző vadfaja. Hímjét bikának, nőstényét tehénnek (szaporítás előtt ünőnek), szaporulatát borjúnak nevezzük. A bika agancsot visel, mely egy csontképződmény, amit a bika minden évben elvet, és évente újra is növeszt. Az erdő és a vele határos mezőgazdasági területeken csapatokban (ún. rudlikban) él. Kedveli a nagy kiterjedésű elegyes és vegyes korú erdőállományokat. A rudlikon belül az egyedek közötti rangsorrend jellemző, amely a rendkívül fejlett társas viselkedés bizonyítéka. Szaporodási időszakát szarvasbőgésnek nevezzük, amely augusztus végén kezdődik és október elejéig tart. Ilyenkor a bikák háremet foglalnak maguknak, szinte kizárólag a hárem megvédésére (más bikák elől) és a szaporításra

összpontosítanak, eközben hallatva messze-hangzó bőgésüket. Nemcsak eszmei, de gazdasági szempontból is a legfontosabb vadfajunk.

Őz – Az őz a legkisebb magyarországi vadon élő kérődzőnk. A hímeket baknak, a nőstényeket sutának, a szaporulatot gidának nevezzük. A bak agancsot visel, amelyet évente elvet és újránöveszt. Ősi élőhelye a ligeterdő, erdős sztyepp, erdős puszták Középhegységi erdeinkben, vagy azok mezőgazdasági területtel határos részein él. Táplálkozás szempontjából az őz „válogatós”, elsősorban lágynövényi részeket, hajtásokat, rügyeket fogyaszt. Az őz legtöbbször magányosan vagy azévi szaporulatával mozog együtt. Párási időszakukat üzekedésnek nevezzük. Ezt megelőzően a bakok speciális mirigyek segítségével territóriumot jelölnek ki. A legerősebb bakok foglalják el a legjobb minőségű területeket. Az őznász legismertebb árulkodó jele az „ördöggyűrű”, mely a suta és a bak kergetőzése közben a növényzetbe taposott 10-20 m átmérőjű kör. Az őz elsősorban a mezőgazdasági területekkel jellemzett vadászterületek nagyvadja.

Szent László pénz – 40–50 millió éves óriási eukarióta egysejtűek (Nummulites sp.) megkövesedett maradványa. A legenda szerint, amikor Szent László király seregével menekült a besenyők elől, apró köveket szórt a földre, azon imádkozván, hogy arannyá változik. Abban bízott, hogy az ellenség inkább megáll és összegyűjti az aranyat, így ők megmenekülhetnek. Így is lett, de amint a zsebükbe tették a hamis aranyat, az nyomban visszaváltozott kővé. Ezalatt az idő alatt a király már messze járt.

Dámszarvas

Gímszarvas

Őz

3. nap

SZENTGYÖRGYVÁR – MINDSZENTPUSZTA TÚRA

Napi útvonalhossz: 2,2 km vagy a Gerencsérvár felé 8,4 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 128 m/74 m

(Választható program: kézműves foglalkozás)

Harmadik napon egy rövid túrával éritek el a Mindszentpusztai táborhelyet, a -et követve, vagy választható kitérőként felkereshetitek a Gerencsérvár romjait is.

Szentgyörgyvárról a jelzésen indulunk nyugati irányba. Hamarosan a -et a tervúton átvágva jelzés váltja fel, amelyen tovább haladva egy éles jobbkanyarhoz érkezünk. Itt letérünk a jelzett útról, és egy rövid, jelöletlen szakasz után csatlakozunk a jelzéshez.

Ezen haladva érzük el túránk egyik kiemelkedő pontját, Gerencsérvár romjait.

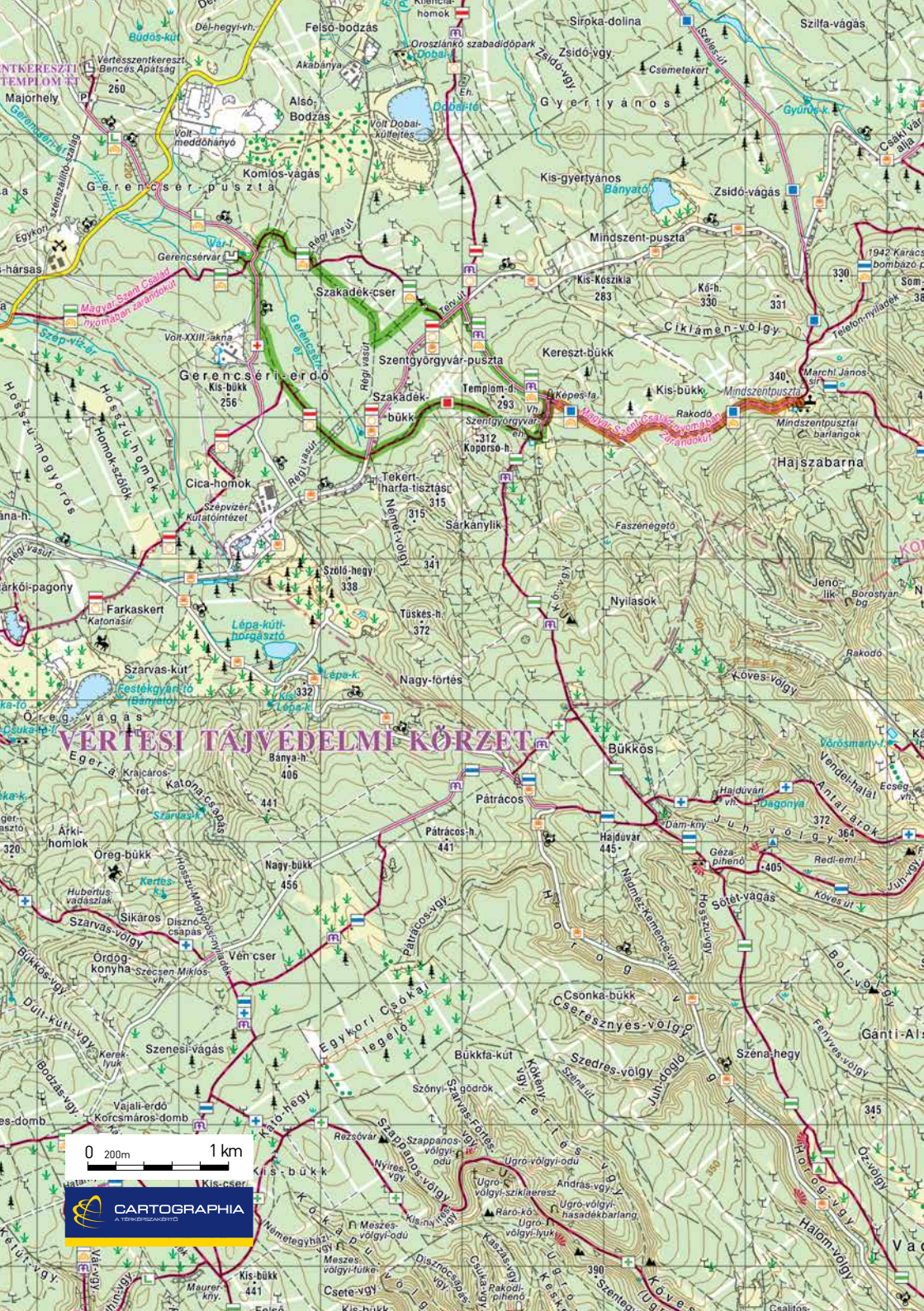
Innen a jelzésen folytatjuk utunkat északkeleti irányba, majd a régi vasúti töltés vonalát követve jelöletlen földúton haladunk tovább. Hamarosan ismét visszatérünk a jelzésre, amely egy rövid szakaszon erdei aszfaltúton vezet.

A tovább haladva ismét visszaérkezünk Szentgyörgyvárra, ahonnan a jelzést követve, mintegy 2 kilométer megtétele után érkezünk meg Mindszentpusztára.

(Mindszentpuszta táborhely: körülkerített, turistaházban ifjúsági szállás, melegvízes fürdési lehetőség, vezetékes víz és vezetékes áramvételi lehetőség van, wifi nincs, mobil térérő korlátozott, az értékmegőrzés biztosított)

Szentgyörgyvár madártávlatból

Tudtad?

Gerencsérvár – Feltehetőleg a 13. században épült. Valójában nem is vár volt, hanem főúri lakótorony, aztán a későbbiekben a királyi vadászterülethez tartozó vadászlak. Neve a fazekasságra utal, régen ugyanis gerencsérnek nevezték a fazekasokat. Az egykori várúr lányának (Ujlaki Klára) és a szintén vértesi Vitányvár kapitányának (Héderváry Imre) szerelmét egy régi legenda örökíti meg.

Fűben, fában orvosság – Ezt hirdeti a népi bölcsesség. A letűnt korok embere nem járt patikába, a gyógyszereket maga készítette el, jobbára a környezetében található növényekből, többek között az árukkodó nevű nagyzezerjófűből. Vigyázni kell azonban, mert a helytelenül alkalmazott gyógynövények nagy bajt okozhatnak! Nem csak a gombák lehetnek mérgezők, hanem például a jóízű nadragulya. Semmilyen ismeretlen gombát, bogyót, levelet nem szabad fogyasztani! A medvehagyma és a gyöngyvirág levele kísértetiesen hasonlít egymásra; virágzás előtt könnyű összekeverni a két növényt, de míg a medvehagymának kedvező élettani hatása lehet, addig a gyöngyvirág halálos mérgezést okozhat.

Medvehagyma

Nagyzezerjófű

Gyöngyvirág

Nadragulya

Nagy Göncöl, Kis Göncöl

Merre tovább?

Hogyan határozhatjuk meg az égtájak irányát? – Nyilván mindenki ismeri a mondókát: előttem van észak, hátam mögött dél, balra a Nap nyugszik, jobbra pedig kél. Ez a módszer jól útba igazíthat minket. Az északi irányt a fák mohos oldalának segítségével is meghatározhatjuk, de úgy esetenként tévedni is lehet, mert sokszor a moha nem az északi oldalon nő, hanem ott, ahol lefolyik az esővíz a fáról; ami egy délre dőlő fánál lehet a déli oldal is. Szintén az északi irányt mutatja déli 12 órakor a függőlegesen leszúrt pálca, bot árnyéka. Mindamellet, hogy jelzi az időt, a terepen történő tájékozódást is segítheti az analóg karóra. Ilyen óra (vagy mutatós kvarcóra) segítségével – amennyiben látszik a Nap –, képesek lehetünk meghatározni az égtájak irányát. Az irányok meghatározásához pontosan járó és a téli időszámítás szerint beállított órára van szükségünk. A karunkat tartsuk úgy, hogy az óra számlapja vízszintes legyen, és a kismutató mutasson a Nap felé. Felezzük meg a kismutató és a 12-es szám közötti szöveget, és a szögfelező fogja jelezni az észak-déli irányt. A vonalnak az a vége mutatja az északi irányt, amelytől délelőtt jobbra, délután pedig balra van a Nap. Éjszaka a csillagos égbolt is eligazíthat minket. Ha a Nagy Göncöl két hátsó „kerekét” összekötjük és meghosszabbítjuk úgy, hogy a vonalra rámérjük a két csillag távolságának ötszörösét, akkor pontosan az Északi Sarkcsillaghoz „jutunk” (ami egyébként a Kis Göncöl rúdjának a vége).

4. nap MINDSZENTPUSZTA – KŐHÁNYÁS

Napi útvonalhossz: 7,7 km vagy Oroszlányi Bányászati Múzeum felé 18,7 km.

Napi szintemelkedés/lejtés: 220 m/182 m

(Választható program: hosszabb túra során múzeum látogatása)

A negyedik napon indulás Kőhányásra. A rövidebb túra a -en és a jelzésen haladó nyomvonalra keresztülhalad Mindszentpusztán, ezt követve érintitek az Oroszlánkői-várát, illetve az Oroszlánkői-barlangot.

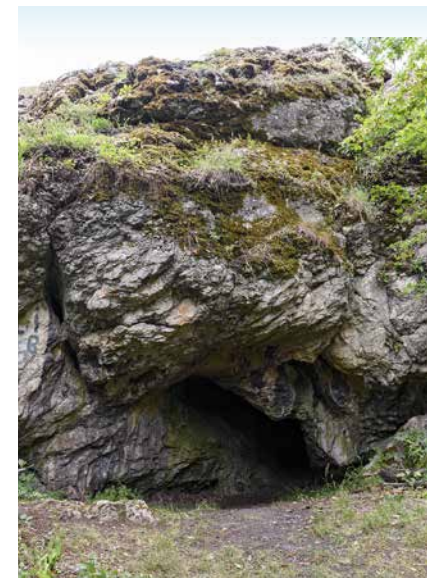
A táborfoglalás után pihenjétek ki magatokat, majd mindenképpen érdemes megnéznetek a kőhányási kápolnát és a kicsiny tavacsát.

A hosszabb túrán Mindszentpusztát a jelzésen, északkeleti irányba hagyjuk el. Az erdei aszfaltutat keresztezve továbbra is északi irányban haladunk egy jelöletlen úton. Utunk erdei legelőkön vezet keresztül, majd rövid időre csatlakozunk a jelzésű túraútvonalhoz.

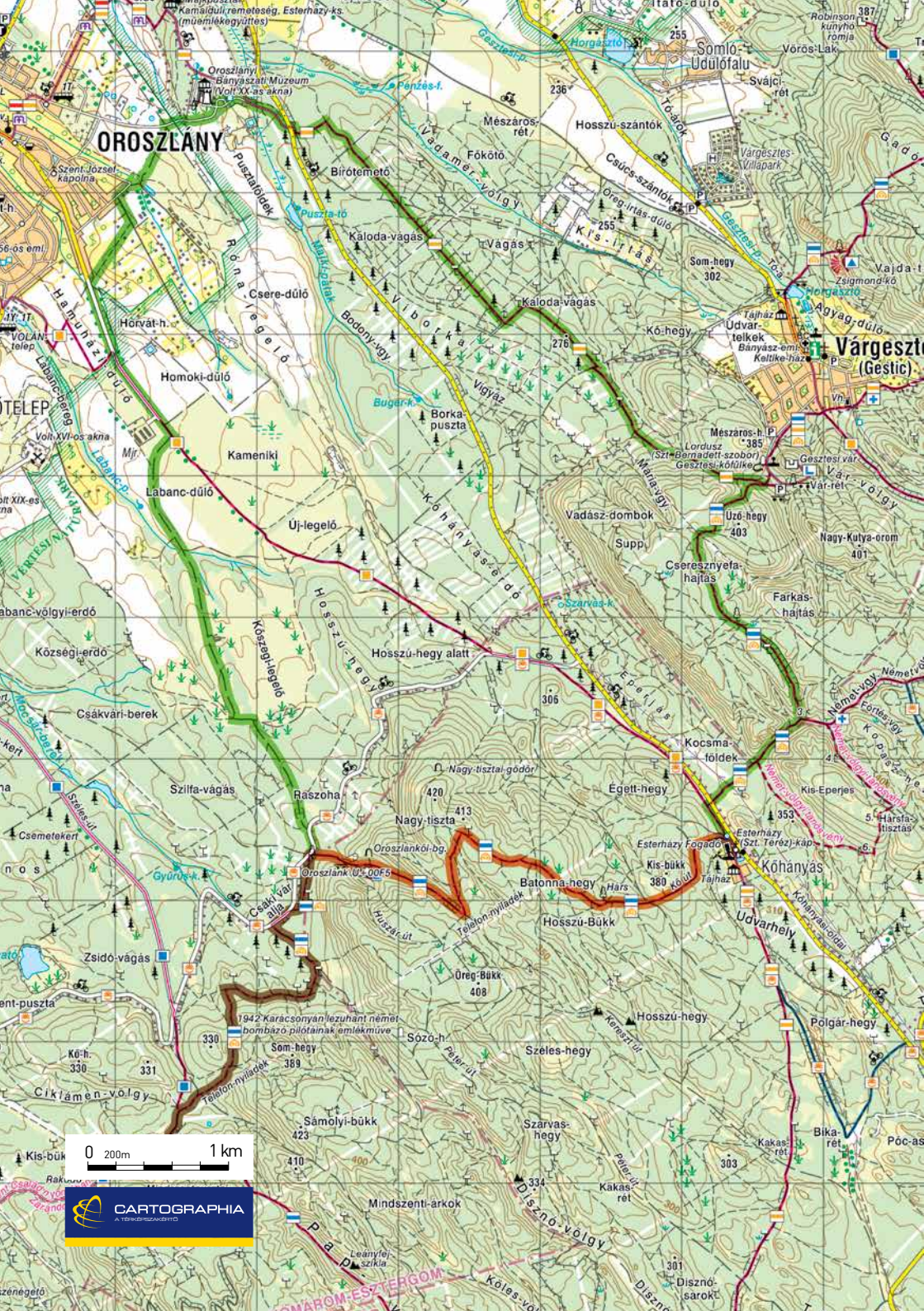
Hamarosan feltűnnek az oroszlányi szőlők takaros kis házai. Folyamatosan jobbra tartva, egy régi legelőn átvágva érkezünk meg a Bányászati Múzeumhoz, ahol érdemes rövid pihenőt és múzeumlátogatást beiktatni.

A múzeumtól a jelzést követve folytatjuk utunkat, amely az országutat keresztezve fiatalos erdőben vezet tovább. Egy hosszabb, egyenes szakasz után, ahol a -en egészen a Gesztesi vár tövéig érünk. Onnan az országos -re váltunk, amin déli irányban indulunk el és a Német-völgyön át kb. 3 km után Kőhányásra érkezünk.

(Kőhányás táborhely: nem körükerített, kiépített sáttábor, melegvizes fürdési lehetőség, vezetékesvíz- és áramvételi lehetőség adott, wifi nincs, mobil térérő kizárólag Telekom, értékmegőrző konténer biztosított)

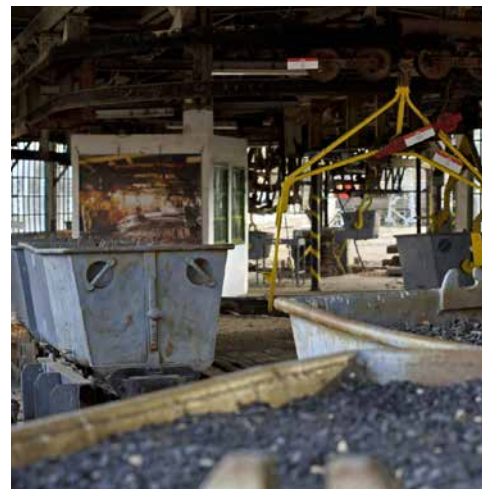
Az Oroszlánkői-barlang bejárata

Tudtad?

A II. világháború a Vértesben – A nagy világegés nem kímélte a térséget, a háború vége felé kegyetlen harcok dúltak fel a Vértest. A hegység lábainál harcokocsicsata zajlott: a német csapatok a visszavonulásuk során jelentős erőket vontak össze a térségben, megpróbálták megállítani a szovjet hadsereget. A hegység egyes pontjain a mai napig láthatók az egykori lövészárkok és ütegállások maradványai. A háborúról árulkodnak az erdei katonasírok és a környékbeli emlékművek is.

Polcz Alaine: Asszony a fronton – Híres írónónk talán legolvasottabb könyvében a II. világháborúban ezen a tájon (Mindszentpusztán és Csákváron) történt borzalmas eseményeket örökíti meg. Oroszlánkő vára – A Csák nemzetség építette, Csáki-várként is említik. A kiskirályok idejében a Csák nemzetség birtokát védő erődítmény volt, de országos hadi jelentőséggel nem rendelkezett, még az Árpád-korban lerombolták. A romos vár a 17. században az Esterházy család birtokába került, köveit különféle építkezésekhez, többek között a majki kolostor építéséhez használták fel. Mára az erdő teljesen benőtte a várat, a falak el nem hordott alsó része látható mindössze.

Oroszlányi Bányászati Múzeum

Oroszlányi Bányászati Múzeum

Az egykori bányauzem területe ma ideális, élménycentrikus helyszín. Fedezd fel a bányászok nem mindennapi munkakörülményeit eredeti környezetben, igazi gépek között, valódi eszközöket kézbe fogva! Az Oroszlányi Bányászati Múzeum a település külterületén, a Majki Kamalduli Remeteségtől néhány száz méterre található. A környékbeli szénbányák fokozatos bezárása során itt gyűjtötték össze az Oroszlányi-szénmedence jellemző gépi berendezéseit és bányászati relikviáit. Az évek során három fő objektum köré csoportosuló, izgalmas technikai gyűjtemény alakult ki. A volt üzemi épület falánál található táblák a bányamunka veszélyeire, s a föld alatt életüket vesztett bányászokra emlékeztetnek. Az épület belseje az 1937-ben indult oroszlányi szénbányászat történetéről ad áttekintést: itt találhatóak a Vértes hegységre jellemző ásványok, a geológusok és bányamérők eszközei, valamint a – bányásztelepülésekre olyannyira jellemző – fűvószenekear relikviái. Az eredeti diszpécserközpont, illetve a bányamesteri iroda berendezését is ez az épület őrzi – azok korabeli, eredeti dokumentumaival együtt. Jól követhető a bányászat során használt szerszámok, műszerek és védőeszközök fejlődése is. Az eredeti állapotában meghagyott épület mára elgondolkodtató időutazássá vált.

Oroszlányi Bányászati Múzeum

5. nap

KŐHÁNYÁS – KOLDUSSZÁLLÁS KERÉKPÁRRAL

Napi útvonalhossz: 31,9 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 739 m / 794 m

(Választható program: vadgazdálkodási előadás és légpuska lövéstet)

Kőhányást déli irányba hagyjuk el kerékpárral. Utunk kezdetben telepített fenyvesek között **jelölt kerékpáros útvonalon vezet**, majd az országúton egy rövid szakasz után a Vérteskozma felé vezető aszfaltúton kapaszkodunk tovább a skanzenfalú irányába. Útközben érintjük a **Magyar Királyi I. huszárhadosztály emlékművét**, majd mintegy 1,5 kilométer megtétele után megérkezünk **Vérteskozma** alá.

Innen továbbra is erdei aszfaltúton haladunk egy gyönyörű, fokozottan védett területen. A völgyet két oldalról bükkösökkel borított magaslatok övezik, amelyeket templomszerű és méretű sziklaalakzatok tesznek még különlegesebbé.

Hamarosan elérjük az Y alakú kereszteződést, ahol balra tartva utunk meredeken emelkedni kezd a hosszú, szerpentines, vadregényes szakaszon, amely 2025-ben elnyerte az **Év Erdei Kerékpárútja** címet. A csaknem 13 kilométer hosszú szerpentin haladva elhajtunk a patinás **Szálláskúti vadászház** mellett, amelyet a két világháború között Wekerle Sándor miniszterelnök azonos nevű fia emeltetett.

A szerpentin végén keresztezzük az 1. számú főutat, majd rövidesen megérkezünk **Szárliget** községbe. A Baross Gábor utcán haladva balra fordulunk a Deák Ferenc utcába, majd egy rövid szakaszon a jobbra fordulva a Kossuth utcát, utána

balra fordulva a Rákóczi utcát érintve kijutunk az Országút utcára. Itt jobbra fordulva a vasutat elhagyva balra letérünk a földútra. A települést elhagyva utunk mintegy 8 kilométeren át szántóföldek szegélyén vezet az északi irányt tartva, majd egy rövid szakaszon a **Tatabánya–Tarján** közötti aszfaltúton tekerünk tovább Tatabánya irányába.

Fél kilométeren belül elérjük a **Koldusi kereszteződést**, amin jobbra fordulva feltekerünk és az autópálya alatt áthaladva rövidesen megérkezünk a Koldusszállási Vadászházhoz.

(Koldusszállás táborhely: nem körülkerített, kiépített sátoztábor, melegvizű fürdési lehetőség, vezetékesvíz- és áramvételi lehetőség adott, wifi nincs, mobil télerő korlátozott, értékmegőrzés biztosított)

Tudtad?

JÓ TANÁCSOK ÉS SZABÁLYOK, MELYEKET AZ ERDEI KERÉKPÁROZÁS KÖZBEN BE KELL TARTANI:

Felszerelés

- Bukósisak: Alap! Egy esésnél életet menthet. (a kerékpárhoz biztosítjuk)
- Láthatósági mellény: Fő a biztonság! (a kerékpárokhoz biztosítjuk)
- Kesztyű & szemüveg: Védenek az ágaktól, portól, rovaroktól. (ajánlott hozni)

Technika az erdőben

- Nézz előre, ne a kerék elé: Így jobban tudsz reagálni a kövekre, gyökerekre.
- Testsúly mozgatása: Lejtőn hátra, emelkedőn előre.
- Lazán fogd a kormányt: Ne feszülj rá, hagyd, hogy a bringa „dolgozzon” alattad.
- Fékezés: Inkább finoman, folyamatosan, mint hirtelen blokkolva.

Biztonság

- Ismerd az útvonalat: Kezdőként ne menj túl nehéz pályára.
- Figyelj másokra: Gyalogosok, állatok, más bringások.
- Időjárás: Eső után csúszós lehet a talaj.
- Telefon + GPS: Jó, ha tudsz navigálni vagy segítséget hívni.

Szabályok

- A KRESZ szabályai az erdei kerékpáros utakon is érvényesek.
- Mindig az útviszonyoknak megfelelően kell megválasztani a sebességet, ami az erdőben legfeljebb 30 km/óra lehet.
- Az erdészeti utakon kijelölt kerékpáros útvonalakon rosszul belátható, egyenetlen úttestű szakaszok, nagy lejtésű, meredek utak, kis ívű kanyarok is vannak, emellett gépjármű és munkagép forgalomra is lehet számítani.
- A természetvédelmi területeken a kijelölt kerékpáros turistautakról nem szabad letérni.
- Az utakat mindenki csak saját felelősségére veheti igénybe!
- Gondolni kell arra is, hogy a kerékpáros utakat vadon élő állatok vagy gyalogosok, köztük gyerekek is keresztezhetik. Figyelni és vigyázni kell rájuk!
- Az erdő, sokak örömét, kikapcsolódását és egészségét szolgálja, ezért legyünk a többi erdőjáróval előzékenyek és barátságosak.

6. nap

KOLDUSSZÁLLÁS – AGOSTYÁNI ARBORÉTUM

Napi útvonalhossz: 10,5 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 231 m / 132 m

(Választható program: Agostyáni Arborétumban vezetett túra)

A Koldusszállási táborhelyet északi irányba hagyjuk el. Utunk sűrű, árnyas erdőben vezet, az Országos Kéktúra nyomvonalát követve a -on. Egy éles jobbkanyarnál letérünk a kék jelzéről, és jelöletlen úton haladunk tovább, továbbra is az északi irányt tartva.

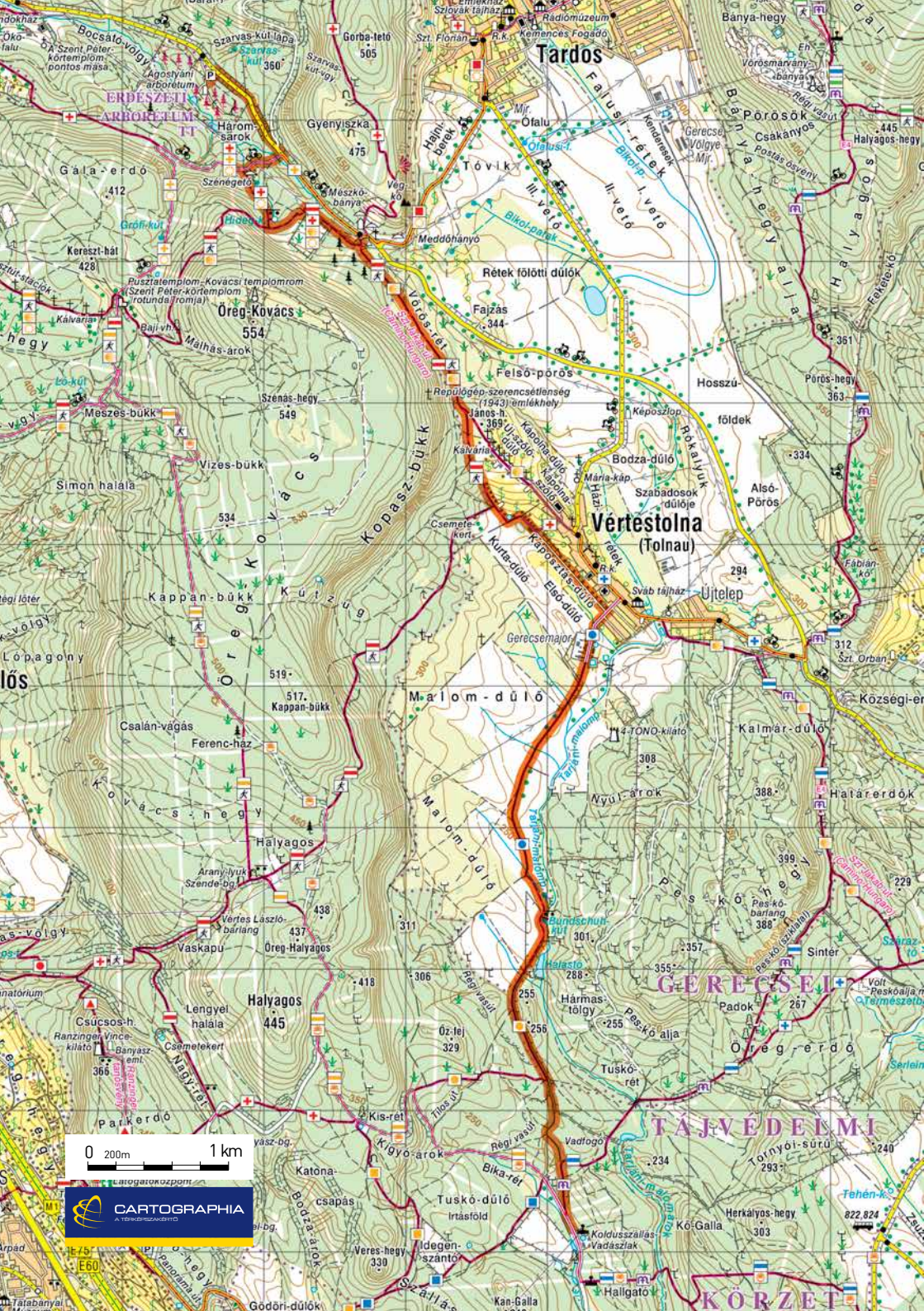
Rövidesen rátérünk a jelzésű útra, amelyen néhány kilométer megtétele után elérjük a Bundschu-kutat. Itt érdemes rövid pihenőt tartani, majd utunkat a jelzéseit követve folytatjuk egészen Vértestolnáig.

A településen a Kert utcán haladva, rátérve a -re északi irányban hagyjuk el a falut és bekapcsolódunk a jelzésű útra és továbbra is tartjuk az északi irányt. Nemsokára áttérünk a -re, és azon úton folytatjuk utunkat, majd a jelzésű úton jobbra fordulva elérjük az országutat, ami mellett haladva hamarosan megérkezünk utolsó táborhelyünkre, az Agostyáni Arborétumba.

(Agostyáni táborhely: körülkerített, nomád sáttortábor, hidegvizes fürdősi lehetőség, vezeték nélküli víz nincs, áramvételi lehetőség áramfejlesztővel, wifi nincs, mobil térő korlátozott, értékmegőrzés biztosított)

Koldusszállás

Tudtad?

MUFLON – Az idősebb erdőállományokhoz kötődik, ahol a legelési viszonyok jók, és megfelelően kilát a növényzetből is. A muflon csapatban élő vadfaj (nyáj). Az anyajuhok, a jerkék, a bárányok és a fiatal kosok mozognak egy nyájban, az idősebb kosok általában kisebb, különálló nyájakat alkotnak. Ez a novemberi szaporodási időszakban (ún.: berregés) megváltozik. A koscsapatok felbomlanak és a kosok igyekeznek minél több nőtényt leválasztani maguknak. Ekkor a kosok között gyakori az üzekedési harc: 10-20 méterről rohannak egymásnak szarvaikat összecsapva, ezután állóháború folyik, igyekeznek egymást egyensúlyukból kibillenteni. Általában mindenhol színező, kiegészítő fajták tartják. Piaci értéke nem közelíti meg a többi vadfajét. Sziklapárkányos területeken, taposásával és táplálkozásával természetvédelmi károkat okoz.

VADDISZNÓ – Hímjét kannak, nőtényét kocának szaporulatát malacnak, a fiatalokat süldőnek nevezzük. A vaddisznó „fegyvere” a szemfoga, amelyet a kan esetében

agyarnak, a kocánál pedig kampónak hívjuk. A vaddisznó eredendően vizes élőhelyek, mocsarak, nagy kiterjedésű nádasok lakója volt, ma főként erdőterületeken fordul elő. Mindenevő, táplálékában a növényi és állati részek egyaránt jelen vannak. Anyacsáldókban él, mely néhány kocából, azok előző évi nőnemű szaporulatából és azévi malacokból áll. A fiatal kanok (süldőkanok) rövid ideig néhány fős kondában, két éves kor után pedig magányosan járnak. Szaporodási időszakát bűgásnak nevezzük, pontos idejét a kocák eltérő ivarzása miatt nehéz meghatározni. Gazdasági jelentősége a vaddisznóvadászat iránti kereslet emelkedésével növekszik, amely némileg kompenzálja az általa okozott károkból eredő jelentős veszteséget.

Mezei nyúl – E faj nem kizárólag a mezőkön él, vértesi barangolások közben itt ott az erdőben is találkozni vele. A házi nyulunkkal közelebbi rokonságot nem tart. Az üregi nyúllal ellentétben nem kapar, nem ás üregeket, nappal csak a rejtőszínt felhasználva igyekszik elkerülni a ragadozókat. Néha szinte az ember lába alól ugrik fel, és trappol el gyorsan.

Mókus – Ez a kedvesnek tűnő állat nem is olyan ártatlan, mint Tersánszky Józsi Jenő könyve alapján gondolnánk. Bár döntően növényekkel táplálkozik, alkalomadtán viszont a madárfészkeket is kirabolja, és jóízűen elfogyasztja az apró fiókákat vagy a tojásokat. Bár óvatos, az ember láttán legtöbbször mindig a fatörzs ellenkező oldalára húzódva gyorsan felmenekül a magasba, a mogyoróbokrok közelében azonban a termését féltve gyakran hangosan zavarja el a betolakodókat.

Nagy pele – Jobbára éjszaka mozog, ritkán kerül az erdőjáró szemé elé ez az erdei „plüss-állat”, aminek a hangját gyakrabban hallani. Éjszakai életmódjáról tanúskodik nagy, ki dülledő szeme. A mogyoróspeléhez hasonlóan gyakran beköltözik az erdei faházakba.

Muflon

Vaddisznó

Mókus

Mezei nyúl

Nagy pele

7. nap AGOSTYÁNI ARBORÉTUM - TATA

(Választható program: Táborbontás után Agostyáni Arborétumban vezetett túra vagy a szomszédos ÖKOFALU meglátogatása.)

Az Arborétum bejáratától indul a busz Tatára. Hazafelé menet, ha tehetitek ne hagyjátok ki a Tatai várat és sétáljatok egyet az Öreg-tó partján!

Agostyáni Arborétum Az Agostyáni Arborétum a Gerecse Tájvédelmi Körzet gyöngyszeme, a festői szépségű Bocsájtó-völgyben, Tatától néhány kilométerre, Budapesttől alig egy órányira található. A 30,5 hektáros különleges mikroklimájú kert, közel 300 féle fát és cserjét mutat be. A változatos növényállományban többek között cédrusok, ciprusok, hamisciprusok, tuják, duglász-, luc-, mamutfenyők, jegenyék, tulipánfák, nyírek, vassfák, égerek, kőrisek, juharok és diók több változata is megtalálható.

A völgy hatásának köszönhetően, az arborétum a legnagyobb nyári kánikulában is kellemes, hűvös klímájú. A kert egész területét a Bocsájtó-patak szeli ketté, mely hozzájárult, hogy az Arborétum 2004 óta közösségi jelentőségű Natura 2000 Különleges Madárvédelmi Terület legyen. Ez idáig 71 madárfaj költése és 110 madárfaj megjelenése vált bizonyossá, így méltán viseli a „Madárdalos Agostyáni Arborétum jelzót”, a Natura 2000, különleges rendeltetésű madárvédelmi terület. 2022-től a Komárom-Esztergom Vármegyei Értéktár Bizottság döntése alapján a Vármegyei Értéktár része is.

Agostyáni Arborétum

Tudtad?

Agostyáni Ökofalu – Agostyán határában, Tatától pár kilométerre, a Gerecse vadregényes mészkrögei és erdőségei között találjuk hazánk egyik első öko- vagy más néven élőfaluját. Ugyan nem igazi falu, de a vidék megtartó erejét jelentő hasznos tudást összegyűjtő természetvédelmi és humánökológiai oktatóközpontként mindenkit vár egy szemléletformáló sétára, gyönyörű erdei környezetben.

Az Agostyán határában az erdő csendje 1991 óta működő kezdeményezés egy természetgazdálkodási majort, környezeti nevelésre alkalmas épületeket, energia ösvényt, emlékerdőt és egy egyedülálló, történeti ökológiai központot rejt.

A központot működtető szakemberek a tudásukat a legújabb technológiai megoldásokkal ötvözik. Először ott helyben, próbálják ki, majd a környezeti nevelés-, oktatás- és képzés eszközeivel kínálják az oda látogatóknak, hogy közösen építsünk fel egy fenntarthatóbb jövőt.

Ökofalu

A szomszédos Öreg-Kovács-hegyen 1993-tól zajló ásátások során egyedülálló, az Árpád-korban épült plébániatemplomot, temetőt és középkori falut tártak fel. Közösségi munkában évek óta tart a templom másának megépítése, míg a középkori falu épületei közül több is áll: itt különleges szakvezetés keretében ismerhetjük meg egy középkori falu életét és ökológiai tudását. A templom mögött a kegyeleti emlékerdő található, mely olyan különleges erdei temetkezési emlékhely, ahol az elhunyt hamvai egy biológiai úton lebomló, környezetbarát urnában kerülnek elhelyezésre az előzetesen kiválasztott fa gyökereinél.

Majorság épületeiben - tájfajtaikkal, őshonos állatokkal - nemcsak erdei iskola típusú programok működnek, hanem felnőtteknek szóló oktatási tevékenység is zajlik (ökoházépítés, fenntartható területhasználat, reformkonyha, egészségvédelem, életvezetés). Ide kapcsolódik a szelíd energia ösvény is, amely információs táblákon mutatja be a fenntartható energiát.

Ökofalu

Tatai vár és Öreg-tó – A tatai Öreg-tó partján álló vár vízben tükröződő látványa 700 éve kápráztatja el az embereket. Bár hadászati szempontból sosem töltött be jelentős pozíciót, már az uralkodók is kiemelt figyelmet fordítottak az erődítményre és a városra. Kevesen tudják, hogy ma már csak az épület negyede látható; ez egykor a déli szárny volt, ami napjainkban a Kuny Domokos Múzeumnak ad otthont. A múzeumban középkori kőtárat és a lovagtermet nézheted meg; megtudhatod, milyen volt Tata az Esterházyak idején, és megcsodálhatsz egy színpompás római szobát is.

Kedvet kaptál?

TOVÁBBI ERDEI VÁNDORTÁBOR HELYSZÍNEK

Vasi-Hegyháti Erdei Vándortábor útvonal

Vándoroljatok velünk a szellős, szalmabálákkal teltüzdelt lankákon! Lépjetek be a Jeli Arborétum varázskertjébe, ugorjatok fejest a Szajki-tavak hűs vizébe, és fedezzétek fel az oszkói Hegy-pásztor Kört, ahol a falu jellegzetes apró parcellás szőlőhegyei és zsúpfedeles présházai mellett a belső békét is meglelhetitek. Megígérjük, hogy az egyedi hangulatú vidéket örökre a szívetekbe zárjátok majd!

Dél-Zalai Erdei Vándortábor útvonal

Az erdő és a víz szerelmeseinek! A kis zalai falvak, a pincesorokat körülölelő erdők változatos élővilága sok érdekességet tartogat. Sétálhattok a közel 200 éves bükkösben, felfedezhetitek az erdő alatt található hidegháborús bunkerrendszer építményeit, meglátogathatjátok a fák közt megbújó különleges kápolnákat, utazhattok az ország leghosszabb erdei vasútján és bejárhatjátok a Budafai Arborétum ösvényeit, mielőtt vízre szállnátok.

Pilisi Erdei Vándortábor útvonal

A Pilis a „szívünk csücske”, ahol teljesen egybeolvadhattok a természettel. A látványos történelmi túrán kanyaroghattok a Spartacus-ösvényen, lepillanthattok a Dunakanyarra a Prédikálószékről, a Bertényi Miklós Fűvészkertben a hatalmas duglászfenyők árnyékában hűsölhettek, Visegrádon pedig visszamehettek az időben. A tábor végén egy vízbiológiai kaland is vár rátok a Madas László Erdészeti Erdei Iskolában. Indulhatunk?

Zempléni Erdei Vándortábor útvonal

Töltődjete fel az utánozhatatlan, vadregényes, ősi energiával teli Zemplénben! A világ tetején érezhetitek magatokat a Sóllyom-bérc és a Nagy-Péter-mennykő égiszében, a szikláin, varázslatos napfelkeltét nézhetitek az ország legszebb panorámáját nyújtó Kerek-kőnél, a Mlaka-rét és az István-kúti nyírjes egy különleges világba kalauzol, a nomád életérzés a Gerendás-réten pedig felejthetetlen.

Mecseki Erdei Vándortábor útvonal

A Mecseki Láthatatlanok titkos ösvényén, egy Csepel teherautó platóján utazva indítjátok a túrát. Ugye, milyen izgalmas? A hét nap során bepillanthattok a Mecsek szénbányászati múltjába, érintitek a Melegmányi- és a Nagy-Mély völgy csodálatos karsztképződményeit, és megismerkedhettek az üvegművességgel. A magyaregregyi erdei strandolás pedig már csak hab a tortán.

Mátrai Erdei Vándortábor útvonal

A Mátrában festői falvak, különleges erdei élővilág és pompás kilátópontok várnak rátok. Többek között felkereshetitek a Tar melletti csevice kutakat, a Fenyvespusztai Arborétumot, Vidróczki betyár barlangját, és ha még bírjátok erővel, akkor az ország legmagasabb pontjára, a Kékestetőre is felkapaszkodhattok. Az élményekben gazdag táborozást a Sástói Adrenalin Parkban zárjátok.

Bakonyi Erdei Vándortábor útvonal

A Bakony az egyik legkedveltebb útvonal, megérjük, hogy mindenkinek ide húz a szíve! A hűvös Kerteskői-szurdok 30-40 méteres sziklafalai, a Szent István király nevéhez fűződő 1000 éves Bakonybél, a Kőrös-hegyi panoráma a Balaton csillogó víztükrével, a Pannon Csillagdában tett kirándulás a csillagok közé mind-mind különlegessé teszik az útvonalat. Tudtátok, hogy a Bakonyban is van Gyilkos-tó? Ideje megnézni!

Börzsönyi Erdei Vándortábor útvonal

Lépjetek az élő történelem földjére! A Diósjenői Erdei Szabadidőpark élményeivel kezdték a tábort, majd a Drégelyvár, a Törökasszony útja, a Kutyka-forrás és az Árpád-kori földvár maradványainak titkait ismerhetitek meg. A legendák és a vadregényes Börzsöny felfedezése mellett lehetőségek nyílnak kézműves foglalkozásra, kisvasutazásra és esti szalonnasütésre is. Készen álltok az időutazásra?

Balaton-felvidéki Erdei Vándortábor útvonal

Túrász víz és föld találkozásánál: itt ér össze a magyar tenger csillogó vize a felvidék szőlős lankáival, medencéivel és tanúhegyeivel. Ha olyan helyen kirándulnátok, ahol az élővilág és a mesés táj mellett a történelmi emlékek is főszerepet kapnak, akkor várunk a Balaton-felvidékre! Az útvonal kolostorromjainál leült időtök történéseit idézhetitek fel, hegytetőkről és kilátókról gyönyörködhetek a vidék panorámájában, zárásként pedig a Balaton hűs vize vár benneteket!

Bükki Erdei Vándortábor útvonal

Az útvonalat a Bükk-fennsík barlangoktól „lyukacsos” karsztfelszíne és jégkorszaki fajokat megőrző mikroklímája teszi egyedivé. A híres bükki „kövek”, az Istállóskő, Tar-kő, Pes-kő, Bálvány, Bél-kő meghódítása után üdítő lesz a bükkösök hűsítő árnyéka. A tábor során elkalauzolunk titeket a vidék legfontosabb régészeti lelőhelyére is, az Istállóskői ősember barlangba. Szilvásvár és a Fátyol-vízesés pedig méltó lezárása az egyhetes időutazásnak.

Zselici Erdei Vándortábor útvonal

A Zselic varázsa a csillagos égbolton rejlik. A Zselici Csillagpark területén ugyanis olyan alacsony a fényszennyezettség, hogy derült nyári éjszakákon kétezer csillag és a Tejút egy része is látható. A tábor során mesés környezetben barangolhattok a zselici rengetegben, gyönyörködhetek a Ropolyi-tó csillogó víztükrében, és megsimogathatjátok Magyarország öt nagyvadfaját a Bőszénfai Szarvasfarmon.

AZ ERDEI TŰZGYŰJTÁS SZABÁLYAI

Talán nem is gondolnád, de Magyarországon évente több mint 20.000 erdő- és vegetációtüz keletkezik. **Magyarországon a tüzek 99 százaléka ráadásul emberi gondatlanság miatt keletkezik!** Az okok között előkelő helyen szerepelnek a rosszul eloltott, vagy a nem jó helyen rakott tábortüzek. Tartsd tehát be a szabályokat, és fogadd meg az alábbi tanácsokat, hogy gondtalanul élvezhesse mindenki az esti tábortüzek hangulatát!

Mikor nem gyűjthatsz tüzet az erdőben?

Kiemelten tűzveszélyes, száraz, meleg időszakokban tűzgyújtási tilalmat rendelnek el. Ekkor az erdőben mindenütt, még **a kijelölt tűzrakóhelyeken is tilos a tűzgyújtás!** Az első lépés tehát a tájékozódás, hogy nincs-e tilalom. Ezt megteheted a www.erdotuz.hu oldalon, vagy az útvonalfelelősnél.

Hol gyűjthatsz tüzet?

Az erdőben az arra kijelölt és kiépített tűzrakóhelyeken szabad tüzet gyújtani. A legtöbb táborhelyen van ilyen, ha nem találsz, akkor kérdezd a táborhely gondnokát!

Hogyan gyűjtsd meg a tüzet?

Tüzet mindig csak felnőtt jelenlétében gyűjts! Első lépésben készíts egy kis kupacot a gyújtósból (pl. papír, száraz levelek), majd apró ágakból egy kis sátrat a gyújtós fölé. Gyufával vagy öngyújtóval több oldalról is gyűjtsd meg a gyújtóst, majd ha az ágak is lángra kaptak, óvatosan tápláld a tüzet további aprófával, később nagyobb tűzifával. Ne feledd, hogy a tűzhely nem szemetes! Csak az ártalmatlanul égő hulladékot dobd bele (papír, hagymahéj). Az egészségre ártalmas (pl. műanyag zacskó), vagy el nem égő hulladékot (pl. konzervdoboz, üveg) a szelektív hulladékgyűjtőbe helyezd!

Hogyan oltsam el a tüzet?

Lehetőleg hagyd teljesen leégni a tüzet, majd locsold le minél több vízzel. A vizet keverd össze a még forró hamuval, figyelve a tűz széleire is! Mielőtt ott hagyod, ellenőrizd, hogy teljesen kialudt-e a tűz: tartsd a kezed a hamu fölé, és ahol még forrónak érzed, oda önts újból vizet. **Ha a hamu forró, ne indulj el, ne hagyd magára!**

AZ ÉV LEGZÖLDEBB HETE!

Az erdők közös örökségünket jelentik, egészséges megmaradásuk a változó klímában az élhető természeti környezet fennmaradásának záloga. Ezért egész úton figyelj oda, hogy közösen megőrizzhessük a Vértes erdeit az utókornak:

Csak a lábnyomodat hagyd az erdőben! Vagyis ne szemetelj, a napi hulladékot összegyűjtve vidd el a táborhelyig, ahol megfelelően válogatva helyezd el a szelektív hulladékgyűjtőbe.

Minél kevesebb szemetet termelj! A napi ételcsomagolásához használd az út elején kapott táskát, az ivóvizet mindig a kulacsodba töltsd újra.

Takarékoskodj a vízzel! Túrázás közben természetesen fontos a folyamatos folyadékbevitel, és a meleg nyári napokon jól esik egy gyors mosdás a faluszéli nyomós kutaknál. De ne feledd, hogy a víz az egyik legfontosabb kincsünk, ezért ne folyasd fölöslegesen a kút vizét, és ne bánj pazarlóan a források vizével sem! Az esti mosdásnál is takarékoskodj a táborhelyre sokszor nehezen eljuttatott vízzel: próbálj három perc alatt alaposan lezuhanyozni. Hidd el, egy kis odafigyeléssel menni fog!

Vigyázz az erdei élőlényekre, növényekre és állatokra! Az egészséges erdőben az élőlényeknek megvan a maguk fontos szerepe, így minden letört faág, eltaposott rovar gyengíti az életközösség egészének működését.

Válj tudatos energia-felhasználóvá! Takarékoskodj az elektromos árammal, ne használd túl gyakran a telefonod, és ha teheted, környezetbarát módon (gyalog és kerékpárral) közlekedj – nemcsak az Erdei Vándortábor ideje alatt, hanem később a mindennapokban is!

További információk: www.erdotuz.hu

Kiadja:

Országos Erdészeti Egyesület, 2026

www.oee.hu

www.erdeivandor.hu